

CENĂZEANUL

Periodic de opinie și informare socio-culturală • Anul XI (2003) • Nr. 3

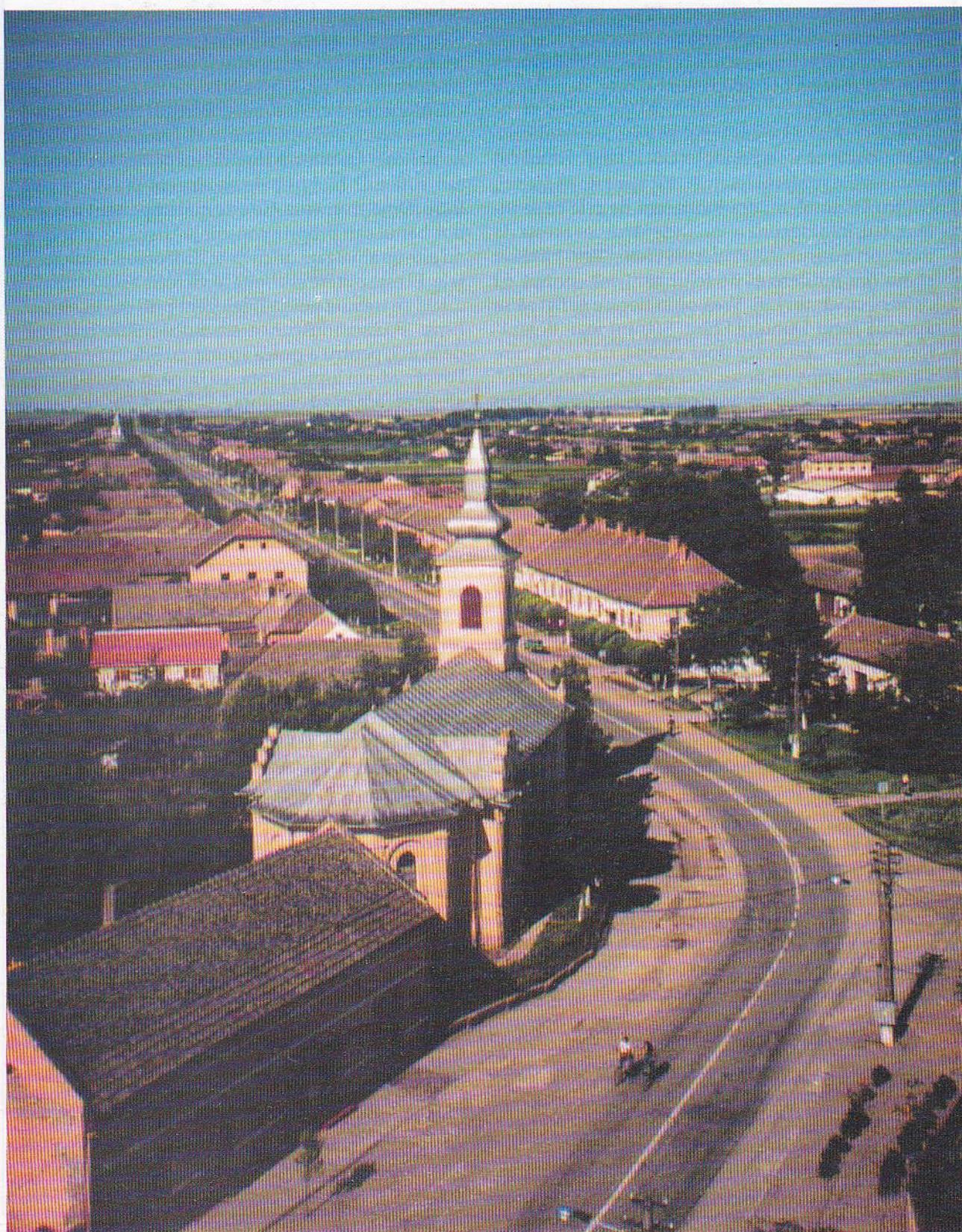

Foto: Dušan Baiski

VEDERE DIN CENAD

Foc am venit să aduc

Pe scenă, fiecare artist are rolul lui, are o costumărie specifică rolului jucat. După ce spectacolul se sfărșește, fiecare redevine ceea ce a fost înainte. Viața, la fel, este un mare teatru, cu diferite roluri; sunt săraci și bogăți, bolnavi și sănătoși, bătrâni și tineri, norocoși și mai puțin norocoși. Și aici odată se trage cortina și între noi nu vor mai exista diferențe: în fața lui Dumnezeu toți suntem egali. La marea judecată, El ne împarte în două grupe: cei buni și cei răi. Dar în care dintre cele două grupe vom ajunge, depinde de viața noastră.

Iisus spune: „Foc am venit să aduc, și ce altceva vreau decât să se aprindă” (Lc. 12, 49). Omul lui Dumnezeu, profetul Ieremia, cât a trebui să îndure pentru Domnul, nu era indiferent de cele ce se întâmplau, întotdeauna a spus adevărul, iar acesta de multe ori a durut. Acest lucru îl vrea și Iisus Hristos: să nu fim indiferenți de felul cum este primit de oameni cuvântul Lui. Vrea ca în fiecare suflet să se aprindă focul Duhului Sfânt. Sfântul Ioan Botezătorul spune: „Eu botez doar cu apă, dar acela care vine după mine va boteza cu foc și cu Duh Sfânt.” „Cu statornicie să primim lupta ce ne așteaptă”, citim în Scrisoarea către evrei. Sfântului Apostol Pavel

îl place să asemenea viața unui om cu un concurs de fugă. În arenă sunt sportivii, dar dintre ei doar unul va câștiga marele premiu. În viață creștină nu este așa, fiecare alergător poate câștiga marele premiu și noi trebuie să perseverăm, să alergăm pe arena vieții, chiar dacă ne izbim de greutăți, pentru că doar astfel ne vom ajunge telul în viață. În fiecare zi trebuie să alergăm, să alegem, suntem cu Iisus sau împotriva lui. Chemarea Lui ne împarte, îi așeză în fața noastră pe cei care sunt împotriva lui.

Dumnezeu a creat lumea, întregul cosmos; toate acestea există, iar noi trebuie să alegem. Această lume ne ispiteză. Ce este mai important pentru noi: trupul sau sufletul? Noi trebuie să alegem la fiecare pas între faimă și omenie. Ce este mai important pentru noi: banul sau propria conștiință? Iisus cel milostiv nu este un amalgam de cuvirte siropoase și sentimentale. El este putere și voință, o victorie asupra lumii.

Iată ce trebuie noi să înțelegem prin cuvintele lui Iisus: „Foc am adus”. Aceasta cere de multe ori jertfe de la noi, pentru a putea spune, cu Sfântul Apostol Pavel: „M-am luptat lupta cea bună, mi-am isprăvit alegerea, am păzit credința.” (2 Tim. 4, 78).

paroh DAN GROZA

Ruga lugojană

Cea mai mare sărbătoare a orașului de pe Timiș, Ruga lugojană, a debutat în ziua de 15 august 2003, la ora 10, la Biserica „Adormirea Maicii Domnului”, al cărui hram se prăznuia.

Înaintea slujbei religioase, la Primărie a fost o ședință festivă în cinstea oaspeților din orașele înfrățite cu Lugoju: Jena (Germania), Szekszard (Ungaria), Orléans (Franța) și Nisporeni (Moldova).

După slujba vecerniei, la ora 18 a avut loc deschiderea rugii de către un sobor de preoți, în frunte cu protopopul Ioan Cerbu.

Cântecul și voia bună au pus stăpânire pe oraș. Gazdele și oaspeții, împreună cu formațiile participante la festivalul de folclor, s-au prins apoi în hora bănățeană. Alături de formațiile folclorice care au prezentat dansuri specifice zonei, la succesul rugii au contribuit îndrăgiți soliști vocali ai Banatului: Petrică Moise, Zorica Savu și Mihaela Petrovici, acompaniați de renumiți instrumentiști ai mezosului bănățean.

Pentru tineret, la Casa de Cultură a Sindicatelor, de la ora 21, a avut loc un concert pop-rock, cu Freddy Stauber și grupul „ProConsul”

Ca la orice manifestare de acest fel, nu au lipsit micii, berea, răcoritoarele sau jucările pentru copii.

Miile de lugojeni, împreună cu goștii lor, au petrecut până spre dimineață, iar focurile de artificii

au luminat orașul. Tineri, bătrâni, copii, bărbați sau femei, ortodocși sau de alte religii, au petrecut cum se cuvine cea mai mare sărbătoare a orașului.

Lugoju, oraș cu bogată tradiție culturală și muzicală, și de data aceasta a fost la înălțime, iar lugojenii și-au primit goștii cu brațele deschise. Într-adevăr, proverbul „Nu-i român ca bănățeanul, bănățean ca lugojanul” are acoperire.

Ruga lugojană a fost precedată de Festivalul de folclor, ajuns la cea de-a șaptea ediție, ce s-a derulat în perioada 12-15 august 2003. Au participat patru-sprezece formații, opt din țară și șase din străinătate.

Din România au participat ansambluri folclorice din Zalău, Mureș, Constanța, Caracal, Reșița, Făget, Lugoj și Timișoara, iar din străinătate, formații din Ungaria, Germania, Serbia, Grecia, Moldova, Bulgaria. Aceste formații au susținut reușite recitaluri pe platourile amenajate din fața Primăriei și a Casei de Cultură a Sindicatelor. De asemenea, au participat la parade ale portului popular în centrul orașului și chiar în cartiere mărginașe.

A fost o experiență mirifică, cum mai rar se poate vedea în România, și sper ca lugojenii să continue și în viitor, deoarece merită așa ceva și știu să prețuiască muzica, portul popular și distracția.

GHEORGHE ANUICHI

Debut întârziat

Mihai Cordăș

S O N E T E**Admir un trandafir sub soare**

Parfum luat din razele de soare
 El rege între flori se încunună
 Pe-a lui petale sunt mărgăritare
 Și-n țepi e gheăță de pe lună.

Suav, plin de miros și de culoare,
 O simfonie poate să compună...
 Când ochilor oferă defătare,
 Te farmecă purtat de-o jună brună.

Pe-alei covor între pământ și cer,
 Viața lui și-a noastră ascunde un mister.

Înfiorează gânduri și natură,
 Magia lui e plină de căldură.

În orișice ocazii el este suvenir...
 Al iubirii-i frate, firul – elixir.

Prin geam se prelinge o lacrimă,
 Iluzia umbrelor, ea, stă pe loc.
 Admir uiuit măiestria sublimă
 A mâinii creatoare de șoc...

Întregul acesta este o rimă,
 Pierdută-i gândirea, formează un joc.
 Ce raze erau în materia primă,
 Ce sentimente topite ? Și în ce foc ?

Stare

Prin ochiul genezei rece privesc
 Spirite calde cum vin să se-adape.
 Somnul le-agăță, le trage pe pleoape
 Iar undele firii hai-hui rătăcesc...

Roua sărată începe să sape,
 În cutile feții, nopți se ivesc...
 Nimic nu mă poate opri să gândesc !
 Taine și vise nu pot să-mi mai scape.

Doar timpul pășește pe unde hoinar,
 Mituri, mistere devin făurari...
 Și vinul își plângе amaru-n pahar.

Un zâmbet apare fugar pe obraz,
 Nu visez, încă nu, mai sunt încă treaz !
 Când din starea de veghe trec în extaz.

Icoana

Fiorul privirii rămase-n sutană,
 Ce dramă poartă în ea sau ce teamă ?
 Un suflet smuls dintr-o năframă,

Secretul ascuns, să-l cauți te îndeamnă.
 Lacrima ce plângе în sfânta icoană
 E perla cusută de-o mâna de doamnă.

(Dintr-un volum în pregătire)

Sfântul Gerhard al Cenadului

În data de 24 septembrie a.c.,
 într-un cadru festiv, a fost sărbătorit
 Sfântul Gerhard. Slujba solemnă a
 fost oficiată de Msgr. Martin Roos,
 episcop de Timișoara, și un sobor

de peste șaptezeci de preoți veniți
 din diferite parohii ale diecezei.

Pe această cale doresc să mulțu-
 mesc tuturor celor care, prin dona-
 tiile și munca lor, au contribuit la

organizarea acestei sărbători. Este
 un lucru îmbucurător ca această
 sărbătoare să ia amploare pe an
 ce trece.

paroh DAN GROZA

Câteva cuvinte de început

Răscolind prin podul unei case, am dat peste un caiet din care au rămas doar o parte din file. Lectura atentă a celor scrise ne-a adus în fața ochilor însemnările zilnice ale unui elev la o școală timișoreană, elev sărguincios și nu lipsit de talent literar.

Încântați de sinceritatea cu care acesta consemna

cele mai „importante” evenimente din viața lui și a celor din jur; am hotărât ca, selectiv, să încredeam tiparului cele scrise de el.

Am păstrat în multe cazuri grafia și felul de exprimare folosite de autor, pentru savoarea lor.

Caietul fiind fără coperte, nu am putut afla numele autorului de, aceea l-am intitulat astfel:

Din jurnalul unui anonim

Duminică, 6 Februarie 1927

Deoarece întârziaseam cu procurarea acestui caiet, însemnările le introdusesem cu trei zile în urmă. Cu toate acestea îmi aduc bine aminte că, fiind zi de sărbătoare, mă sculasem cam prea târziu, era Duminică, ce să-i fac! Zi de odihnă, căci e săptea zi din săptămână, și chiar Tatăl din ceriuri a poruncit ca după sase zile de lucru una s-o sărbătorim. De altfel ea e bine venită, deoarece îți reîmpresătezi puterile, reînnoindu-le într-o măsură mai mare, astfel ca săptămâna ce urmează s-o poți duce la un bun sfârșit.

Mă îmbrac încet și pe la vreo 11 iies în oraș. Fac o mică olimbare înainte de a mă duce la conferință. Colegi, prietenii nu prea văd. Pe la 11 și un sfert plec la Casinou și îmi ocup locul meu obișnuit. În același loc vine și colegul Arsenovici, iar ceva mai târziu, cu vreo câteva minute înainte de apariția conferențiarului, sosește și colegul Kakerda. În dreptul ușii de intrare, printre alții, se vede și Lucaci, acesta însă venise în urma deschiderii conferinței.

La 11,35 apare d-ul profesor universitar de la Cluj, Virgil Bărbat, și-și începe expunerile rezumate în titlul conferinței, afișat pe placatele de pe străzi, și anume despre *Cele trei imperitive ale culturei*.

Înainte de a intra în subiectul ales de D-sa, crede necesar ca să atragă atenția publicului timișorean, despre care D-sa are păreri foarte lăudabile, că în calitate de președinte – paremi-se – al ciclului de conferințe organizate de extensiunea universitară din Cluj voiește și chiar a luat

inițiativa ca să se publice, într-un organ al acestei extensiuni, atât conferințele ținute, cât și cele viitoare. C-un cuvânt, d-sa voiește ca acei profesori care nu vor veni să-și publice conferința, înălțurând astfel și necesitatea apariției pe scenă. Cere astfel tot sprijinul și nu se-ndoiește că nu-l va primi din acest centru unde comerțul și industria predomină și unde alături de ele trebuie să se dezvolte și cultură mai intensivă.

Trece apoi în subiect, aproape pe nesimțite fiind un foarte bun mănuitor al cuvintelor. Întotdeauna conferințele d-sale m-au mulțumit pe deplin. Un prim imperativ al culturei este, fără-ndoială, instruirea tinerelor generații pentru cunoașterea activă a bogățiilor naționale ale țării, care le va mări instinctul național, cunoașterea națională care păstrează integritatea unui popor care ar trece prin toate pericolele ce le întâmpină în cale pentru dezvoltarea lui din toate punctele de vedere. Dorințele popoarelor de azi sunt de a se mări, de a-și întinde granițele pretutindeni unde posibilitățile de trai sunt mai leșne de procurat. Această dorință se află, datorită instinctului național, în sufletul fiecărui român și era deajuns să se aprindă flacăra războiului, ca după stingere să ne mărim și noi teritoriul. Cu această mărire și sufletul unui român avea dorință de a se mări și el, de a avea pretenții mai mari.

Astfel, pe când în România de odiinoară, dinainte de război, o carte de cultură (știință, literatură etc.) se scotea numai în o mie de exemplare, astăzi ele apar cu edițiile. Așa amintește cazul scriitorului Săulescu, care, fiind om cu familie și având pe

lângă alte funcții și darul de a scrie, după publicarea unui volum, trecea în fiecare zi pe la editor ca să vadă dacă i se vânduse vreunul, ca să poată, în caz afirmativ, să mănânce cu femeia la vreun restaurant, iar dacă nu, nu mâncau.

În acest fel de a proceda era natural ca cultura să nu prea progreseze. Actualmente însă, cu mărirea cerințelor obvenite din mărirea teritoriilor, se mărește și instinctul național, și dorința d-lui Bărbat este ca această conștiință națională, în contra intereselor altor națiuni, să fie strânsă unită între toate teritoriile cuprinse în granițele acestei țări (aplauze).

Al doilea imperativ l-a pus în evidență din povestirea făcută odinioară de scriitor[ul] umoristic Marc Twain.

Unui băiat fără părinți, crescut la o mătușă, fiind prea răsfătat – crescuse doar în țara libertății, U.S.A. – nu-i plăcea să muncească, ceea ce, se înțelege, îl făcea să nu-și iubească mătușa, întrucât aceasta îi dădea prea mult de lucru. Așa, într-o sămbătă, când nu avea prelegeri – în America, în această zi nu numai școlile, dar și fabricile nu mai produc –, mătușa sa îi dăduse din nou să lucreze. Așa îl forțase să vopsească gardul din fața casei. Se subînțelege că lui nu-i prea convenea să lucreze în ziua aceasta care i-o dăduse liberă chiar școală. Dar cum nu găsea nici o soluție ca să scape de acest lucru, se hotărăște să se apuce de vopsit. Nici nu trase de două ori cu pensula, când iată că aude fluierătura unui vapor. Acest lucru mobil era întruchipat în persoana unui băiat, dușman al vopsitorului, care venea înspre dânsul.

După ce acesta mai dă câteva semnale, procedează la manevrare și la debarcare, cu care apoi fiind gata, se dă jos și se îndreaptă spre Tom (numele vopsitorului).

După o scurtă conversație, Tom reușește să se scape de lucru, căci, datorită iștețimei, nu numai că se scapă de sarcina ce-i fu dată, dar se mai folosise și de inconștiența chiar a dușmanului, care, ca Tom să-l lasă să vopsească, îi dăduse un măr. Întâmplător trecură mai mulți băieți de care Tom se folosise întocmai ca și de primul, așa că într-un timp relativ foarte scurt gardul fusese vopsit în întregime de trei ori, dar și brațele lui Tom erau pline de lucruri primite de la ceilalți pentru că-i lăsase să vopsească și ei.

Din aceasta a dezvoltat al doilea imperativ al culturii, care se dobână deputarea de gândire instincțivă, înăscută, care determină o separare între cei inconștienți și cei care se deosebesc prin dobândirea de cultură exercitată, pentru a se diferenția de alții, al căror instinct nu e pornit spre o dezvoltare culturală.

Cel de al treilea se datorează puterii de voință. Pentru a învedera aceasta a simțit necesitatea unei alte povestiri, tot de Marc Twain, din care reiese clar aceia ce voiește să ne arate.

Un câine californian ajunsese prin nu știu ce împrejurare în Alaska, spre a fi întrebuită acolo la tracțiune, întrucât era puternic de trup și destul de rezistent. Cu greu s-a putut obișnui, dar, după o trecere de câțiva ani, s-a acomodat, pentru că văzuse că nu putea face altceva, mediului înconjurător. Se știe că la săniile eschimoșilor se folosesc mai mulți câini, în fruntea căror se află unul mai bătrân și mai ișteț, care trebuie să aibă, pe lângă un miros simțitor, și o cunoștință foarte bună a locurilor.

Câinele nostru californian era înămat întotdeauna în coadă, deși cu timpul ajunsese să cunoască locurile tot atât de bine ca și oricare altul. Știa el căt era de capabil, de aceea aspira la locul pe care-l ocupa cel din frunte. În câteva rânduri avusese

conflicte cu cel din frunte, conflicte manifestate prin arătarea colților și înroșirea lor în urma împlântărilor în carne, dar fuseseră despărțiti la timp de către stăpâni.

Stăpâni întăleseră totul, dar le era teamă să-l pună pe californian, din cauza neîncrederilor ce le aspirau.

Se întâmplase că într-o noapte, zvonindu-se apariția unui epure, toți câinii se pun pe goană ca să-l prindă. Californianul – după cât îmi aduc aminte – avuse fericirea ca, pe când epurele făcea un ocol spre a-i însela pe ceilalți, el printr-o linie dreaptă îi ieșe înainte și-l prinde. Atunci se încinsese o luptă între conducător și aspirant, o luptă pe viață sau pe moarte.

Ceilalți câini, căci și ei au un bun simț, stau în jurul lor și privesc. De altfel e de remarcat că și între dânsii, ca și între oameni, sunt anarhiști. Fiind adesea ciunitti de fostul conducător care avusese fericirea să-și asume încrederea stăpânilor, ei încep a-și țese firul urii. Își exprimă această ură de dată ce se găsește unul dintre dânsii care să ocupe locul persecutorului lor.

Tot astfel și aici, cu apariția californianului aspirant, ceilalți încep a trece de partea lui. După o luptă îndelungată, californianul e învingător. Își omoare adversarul, care în întregime este mâncat de ceilalți, foștii lui supuși, actualmente anarhiști.

Dimineață, când se scoală stăpânelul, se observă absența celui dinainte, iar la înămăre vede că locul californianului este gol, acesta-l părăsise, punându-se el singur din voință lui în locul fostului său dușman. Se înțelege că stăpânel întălesese totul și se hotărî să-i încredințeze californianului de-acu înainte conducerea săniei.

Vedem de-aici voința dezvoltată într-un suflet cu un caracter hotărât care într-adevăr voiește să ajungă ceva. Voința este aceea care te poate opri de la toate realele care ti se vor putea ivi în cale spre a nu-ți ajunge scopul dorit. Dacă voiești, vei putea. Te hotărăști să studiez[i] ceva și

voiești să faci, aceasta îți va fi foarte ușor, în calitate de student, să lași orice petrecere la o parte și să studiez[i] aceea ce ti-ai propus. Infiltrarea în noi a puterii de voință este un fapt însemnat, care, hotărât, ne va duce spre o eră nouă, în care cultura va fi destul de înaintată.

Se înțelege că eu am redus această conferință într-o măsură foarte mare. Din cauza timpului scurs, nu mi-au rămas decât linii generale. Trebuie să amintesc că a atins întrucâtva și chestiunile de mișcări antisemite, combătându-le în prima parte a conferinței.

La 1 fără 10 min. se sfârșește. Întâlnesc la eșire pe Coriolan Comloșan, fost student la Academia comercială din București, cu care apoi discut asupra punctului dezvoltat în conferință. După ce trec „prunele” – elevele liceului, plec acasă.

După masă stau acasă și lucrez la întocmirea unei lucrări ce o voiține, drept disertație, la ședința noastră literară de sămbătă. Abea spre seară, pe la vreo 5, plec pe afară și anume pînă la d-șoara Târziu, unde stau pînă la 6 și ceva. Dânsa-mi spusese ceva despre felul cum procedase la înmânarea scrisorii trimise de mine prin dânsa și rezultatul obținut. E nefavorabil, după cum îl și prevenzum. Voi reveni.

Luni 7 Februarie a.c.

Nu răspund la nimic. Cu poșta primesc de la Brașov o scrisoare postală, era de la Lani.

După masă merg la dna Opreanu la cancelarie unde continuă la întocmirea borderourilor d-lui profesor Spălățelu. La ora 5 termin. Îndată apoi plec acasă și mă pun din nou pe lucru. Abea acum reușesc să dau o formă mai bună lucrării care va trata despre Starea Principatelor Române sub domniile Fanariote.

Muncesc pînă târziu spre seară, când apoi încep să învăț la drept maritim pentru mâine.

(Continuare în numărul viitor)

PRIMĂRIA COMUNEI CENAD

Statutul comunei Cenad

Comuna Cenad este situată în partea de nord-vest a județului Timiș, învecinându-se la nord, prin granița naturală (râul Mureș), cu Ungaria, la vest cu comunele Beba Veche și Dudeștii Vechi, la sud-est cu orașul Sânnicolau Mare.

Teritoriul cuprinde localitatea de reședință, fără nici un sat apartinător. Comuna este situată în partea de nord a teritoriului.

Suprafața comunei

este de	8.491 ha
din care	
– teren agricol =	7.085 ha
– teren neagricol =	941 ha
– suprafața	
intravilanului =	465 ha
– în perimetru construibil.	

Comuna este atestată documentar încă din epoca bronzului, cum reiese din datele mai multor culturi: Stanceva-Criș, Vincea, Tisa și altele.

Între anii 1000-1030 este reședința voievodului român Ahțum.

În anul 1028 este denumit Morisena in Cenad.

În anul 1701 este dărămată cetatea Cenadului și pe fundația cetății locuitorii construiesc comuna Cenad.

În anul 1781 se face divizarea Cenadului în două comune, și anume: Cenadul Sârbesc și Cenadul German.

În anul 1858 comunele se reunesc, Cenadul fiind socotit orășel de câmpie. În anul 1859 revine din nou la denumirea de comună avută anterior.

În anul 1911 își schimbă denumirea din Cenadul Sârbesc în Cenadul Mare și din Cenadul German în Cenadul Vechi.

Populația comunei este de 4.272 locuitori, din care:

- 2.082 bărbați
- 2.190 femei.

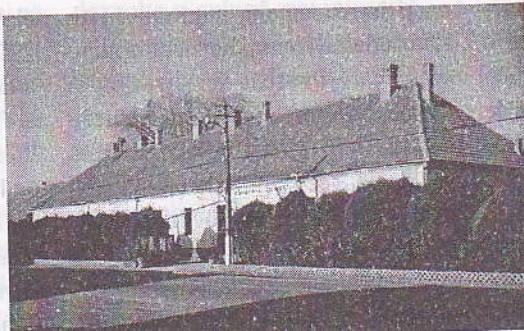
Pe naționalități:

- români 2.818
- maghiari 680

– tigani	371
– germani	47
– ucraineni	19
– sârbi	318
– bulgari	11
– cehi	2
– croați	3
– sloveni	2
– șvabi	1

După religie:

– ortodocși	
(români + sârbi)	3.010
– romano-catolici ...	968
– greco-catolici	130
– reformați	23
– baptiști	21
– pentecostali	98
– adventiști	11
– alții	16

Primăria comunei Cenad

Autoritatele administrației publice prin care se realizează autonomia locală în comună sunt: Consiliul local, ca autoritate deliberativă, și primarul, ca autoritate executivă.

Primarul, viceprimarul, secretarul comunei, împreună cu aparatul propriu de specialitate, constituie o structură funcțională, cu activitate permanentă, denumită Primăria comunei, care aduce la înțelegere hotărârile Consiliului local și dispozițiile primarului, soluționând problemele curente ale colectivității locale.

Căile de comunicație:

- linie CFR care face legătura cu Timișoara;
- DN 6 care face legătura cu țările europene, prin vama Cenad.

În comună ființează:

- punctul de trecere a frontierei Cenad-Kiszombor;

– școală generală cu clasele 1-8 subordonată I.S.J. Timiș;

- 2 grădinițe;
- 2 biblioteci – 1 școlară; – 1 comunală;

– 1 dispensar uman cu 2 medici de familie, 1 medic stomatolog și 3 cadre medii;

– 1 cămin cultural cu 450 locuri pe scaune;

– 4 biserici (ortodoxă română, ortodoxă sârbă, romano-catolică și greco-catolică);

– 1 ziar local, „Cenăzeanul”, sponsorizat de primărie și consilieri; – televiziune prin cablu.

Activitatea de bază a comunei este agricultura.

Servicii publice în comună:

– rețea electrică

– rețea de alimentare cu apă – 31 km, cu 5 hidrofoare și 1 hidrosferă

– 1 dispensar veterinar cu 1 medic

– 1 farmacie particulară

– poștă, telefon, gară CFR

– 2 mori

– 2 brutării

– 1 atelier coafură

– 1 piață agroalimentară

– 1 cofetărie

– cooperativa de consum

– 1 carieră de nisip a primăriei

– 1 pădure administrată de Ocolul Silvic Timișoara, care este și rezervație naturală

– 1 atelier tâmplărie – persoană fizică – și 1 atelier mecanic

– 17 magazine mixte

Patrimoniul public este format din:

– 3 clădiri ale școlii generale

– fostă școală maghiară, unde este cantina primăriei

– 1 clădire a grădinițelor, la nr. 1594

– căminul cultural

– atelier mecanic al primăriei

– 2 clădiri stațiuni montă

– clădirea fostului C.A.P. – nr. 1580

– străzi comunale – 36 km, suprafață totală – 720.000 mp, din care 12,4 km pietruite, cu suprafață de 43.327 mp.

– trotuar – 162.000 mp, din care: beton = 63.000 mp cărămidă = 28.000 mp
 – 86 poduri
 – 178 podețe
 – rețeaua de alimentare cu apă:
 – 30 km
 – 1 hidroferă de 60.000 litri
 – 5 hidrofoare
 – cișmele publice – 31 buc.
 – fântâni arteziene:
 – 13 active
 – 26 inactive
 – 1 teren de sport – 10.010 mp
 – piață – 500 mp
 – cimitire:
 – 1 ortodox român
 – 1 ortodox sărb și 1 evreiesc
 – 1 greco-catolic
 – 1 romano-catolic
 – monumente istorice:
 – o cruce la Biserica Ortodoxă Română
 – o cruce, în centrul comunei;
 – o statuie, la Biserica Ortodoxă Sârbă;
 – un bust, la Mureș;
 – o groapă comună, la Biserica Ortodoxă Sârbă;
 – statuia Sf. Gerhardt, în fața Bisericii Catolice;
 – un obelisc Bucova, în fața Bisericii Catolice;
 – neproductiv: bâlți, vir, gropile de la: bicărie, comisar, grăniceri, Cristăț, cimitir ortodox, cimitir catolic 1, cimitir catolic 2, Herbei.

Patrimoniul privat este compus din casele cu nr.:

- 1595 – chiriș Mizu Damian
- 652 – primăria
- 668 – grădiniță
- 1396 – pompe funebre
- 646 – dispensar uman

Partide politice care își desfășoară activitatea în comună: PSD, PD, UDMR, PNȚcd, UDSR, PNL.

Conform prevederilor Legii nr. 351/2001 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național – secțiunea IV – Rețeaua de localități, comuna Cenad este de rangul IV.

Sediul primăriei și al Consiliului local: – Cenad, nr. 652.

Data constituirii Consiliului local: 29.06.2000.

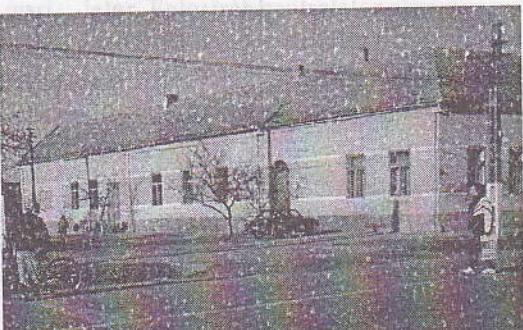
Structura politică a Consiliului local la data de 4.08.2003:

- PSD 7
- PD 1
- PNL 1
- UDMR ... 1
- PNȚcd ... 1
- f.p. 2

Persoanele născute în comună primesc, la împlinirea vîrstei de 18 ani, titlul și certificatul de fiu/fiică al/a comunei, în cadrul unei festivități care se organizează de primar.

Persoanele care au o contribuție deosebită pe plan economic, social și cultural, edilică-gospodăresc, benefică pentru comună, pot primi titlul de cetățean de onoare.

Cetățenii comunei au dreptul de a participa, prin modalitățile prevăzute de lege, la viața politică, economică,

Căminul cultural

socială și cultural-sportivă a unității administrativ-teritoriale.

Problemele de interes deosebit din comună se supun, în condițiile legii, aprobării cetățenilor, prin referendum organizat prin adunări populare.

Convocarea și organizarea adunărilor populare se face de către primar, la inițiativa acestuia sau a unei treimi din numărul consilierilor.

Convocarea se face prin aducere la cunoștința publică a scopului adunării, a datei și a locului unde urmează să se țină.

Adunarea cetățenească este valabilă constituată în prezența majorității reprezentanților familiilor și adoptă propunerile cu jumătate plus unu din numărul celor prezenți.

Propunerile se consemnează într-un proces verbal care se înaintează primarului.

Primarul are obligația de a aviza propunerile și de a le înainta Consiliului local la prima ședință, pentru a hotărî.

Soluția adoptată de Consiliul local se aduce la cunoștința publică prin grija secretarului.

Patrimoniul Primăriei este alcătuit din bunuri mobile și imobile aflate în proprietatea publică și privată și se supune anual inventarierii, în termen de 60 de zile de la data depunerii situațiilor financiare anuale și constituie anexă la statutul cadru. Orice modificare a inventarului se face prin note explicative anexate.

Bunurile și criteriile potrivit cărora acestea pot fi date în administrarea unor regii autonome și instituții publice sau pot fi închiriate sau concesionate, atribuite în folosință gratuită, se vor stabili de către Consiliul local.

Criteriile care vor sta la baza cumpărării sau vânzării bunurilor proprietate privată vor fi:

- a) în interesul și beneficiul unității administrativ-teritoriale
- b) utilitatea bunului
- c) licitație publică
- d) oferte de preț

Primăria se poate asocia cu persoane fizice române și străine, cu organizații neguvernamentale și cu alți parteneri sociali, în următoarele condiții:

- a) în interesul local
- b) ofertă de asociere
- c) utilitatea asocierii
- d) beneficiul asocierii

Consiliul local va hotărî, în conformitate cu prevederile legale, modalitatea de atribuire și schimbare a denumirilor unor instituții publice de interes local și ale altor obiective locale.

Prezentul statut a fost adoptat de Consiliul local și nu va putea fi modificat numai cu aprobarea Consiliului Local.

PRIMAR,
Craciun Boziană

Com-Cenad-2003

HOTĂRÂRI ALE CONSILIULUI LOCAL

CONSILIUL LOCAL CENAD

HOTĂRÂREA NR. 31

din 4.08.2003

privind aprobarea statutului comunei

Consiliul Local Cenad;

Având în vedere prevederile art. 20 din O.G. nr. 53/2002 privind statutul cadru al unității administrativ-teritoriale, cu modificările ulterioare;

În baza art. 46 din Legea administrației publice locale nr. 215/2001;

HOTĂRÂSTE:

Art. 1 – Se aprobă statutul comunei Cenad, în conținutul și forma conform anexei.

Art. 2 – Prezenta hotărâre se aduce la cunoștința publică prin afișare și publicare în ziarul local și se comunică:

- Serviciului Juridic și Contencios al Prefecturii Timiș.

*Președinte de ședință,
Fodor Francisc*

*Secretar,
Radu Ioan*

Adoptată cu 11 voturi pentru din 11 consilieri prezenți.

CONSILIUL LOCAL CENAD

HOTĂRÂREA NR. 32

din 4.08.2003

privind înfrățirea comunei Cenad
cu localitatea Apatfalva - Ungaria

Consiliul Local Cenad;

Analizând referatul comisiei învățământ, sănătate, cultură, protecție socială, activități sportive și de agrement a Consiliului local, prin care se propune înfrățirea comunei cenad cu localitatea Apatfalva - Ungaria;

În baza art. 38, al. 2, lit. x și art 48 din Legea administrației publice locale nr. 215/2001;

HOTĂRÂSTE:

Art. 1 – Se aprobă înfrățirea comunei Cenad cu localitatea Apatfalva - Ungaria.

Art. 2 – Protocolul de înfrățire se aprobă de Consiliul local.

Art. 3 – Se mandatează sl Crăciun Nicolae – primar – pentru semnarea protocolului de înfrățire.

Art. 4 – Prezenta hotărâre se aduce la cunoștința publică prin afișare și publicare în ziarul local și se comunică:

- Serviciului Juridic și Contencios al Prefecturii Timiș.

*Președinte de ședință,
Fodor Francisc*

*Secretar,
Radu Ioan*

Adoptată cu 11 voturi pentru din 11 consilieri prezenți.

CONSILIUL LOCAL CENAD

HOTĂRÂREA NR. 33

din 4.08.2003

privind accesul, circulația și desfășurarea unor activități în zona de frontieră a comunei Cenad

Consiliul Local Cenad;

Având în vedere prevederile O.U. nr. 105/2001 privind frontieră de stat a României;

În baza art. 48 din Legea administrației publice locale nr. 215/2001;

HOTĂRÂSTE:

Art. 1 – Accesul pe teritoriul comunei până la fâșia de protecție a frontierelor este permis tuturor cetățenilor, în baza actelor de identitate.

Art. 2 – Pentru activități economice, agrement, pescuit sportiv, scăldat, plajă, adăpatul animalelor, se stabilesc următoarele:

- a) – locul de intrare la cariera de nisip: P.P.38 – orele între care se lucrează la carieră: 8,00-20,00 – mijloace folosite: instalație de extractie, barcă, tractor, ifron, platformă hipo, remorcă etc.
- încheierea unei minute între Primăria Cenad și poliția de frontieră Sânnicolau Mare cu privire la regulile ce trebuie respectate în timpul desfășurării activităților
- b) – locul de scăldat: P.P.38, între orele 8,00-20,00
- c) – locurile de pescuit vor fi cu intrare la bornele PP17, PP24, PP38
- d) – locul de adăpat animale va fi la borna PP38 și la Corlat

Art. 3 – Locul de ancorare a bărcilor va fi la borna PP38, proprietarii acestora având obligația de a le folosi numai pentru pescuit, alte activități cu barca fiind interzise.

Art. 4 – Se interzice rămânerea persoanelor pe timpul noptii în zona de 500 m de la fâșia de protecție a frontierelor.

Art. 5 – Prezenta hotărâre se aduce la cunoștința publică prin afișare și publicare în ziarul local și se comunică:

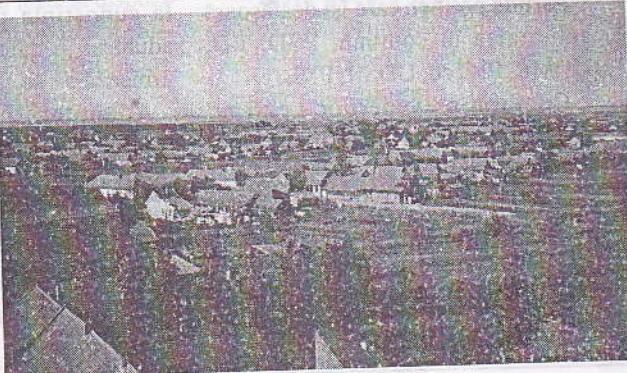
- Serviciului Juridic și Contencios al Prefecturii Timiș;

- Poliției de frontieră Sânnicolau Mare.

*Președinte de ședință,
Fodor Francisc*

*Secretar,
Radu Ioan*

Adoptată cu 11 voturi pentru din 11 consilieri prezenți.

Energia, încotro?

În Soare are loc fuziunea atomilor de hidrogen, care se transformă în heliu. În timpul fuziunii masa scade cu aproximativ o sutime. Soarele este un imens reactor nuclear. Eliberarea perfectă a energiei înglobate în materie ar fi nimicirea particulei de material. Acest lucru se poate întâmpla doar dacă materia se întâlneste cu anti-materia. Din păcate, acest proces este foarte instabil și practic nu se poate utiliza în condițiile noastre. Se poate imagina însă folosirea antimateriei ca sursă de energie pe navetele spațiale. Câteva grame de antimaterie, păstrată în siguranță în exteriorul navetei, în vacuumul cosmic, ar putea asigura alimentarea cu energie a coloniei pe o perioadă de zece ani.

Pare un paradox, dar energiile mari sunt în legătură cu lucrurile cele mai mici. Centralele sunt clădiri imense, mărimea lor este însă motivată doar de greutatea cu care se poate elibera energia. Un accelerator de particule are un inel cu diametrul de 6-10 km și funcționează numai dacă fascicolul particulelor este focalizat la sutimi de milimetri.

Resursele de energie tradiționale sunt limitate. Dacă exploatarea lor continuă în ritmul de azi, tîrjeul va ajunge pentru 100-120 de ani, gazele naturale pentru 200-250 de ani, cărbunele pentru 400-450 de ani. Potențialul hidroenergetic este limitat, cu toate că nu este utilizat încă la maximum.

Resursele tradiționale trebuie înlocuite treptat cu resurse noi. În prezent se pare că centralele solare se vor dezvolta foarte mult. Aceste centrale se dezvoltă pe baza materialelor noi apărute. Datorită dezvoltării electrotehnicii au apărut fotoelementele, care transformă energia luminoasă direct în energie electrică. Aceste fotoelemente, înglobate în baterii solare, sunt încă scumpe, dar cu timpul prețul lor va scădea și creșterea prețului energiei va justifica folosirea lor. Dezavan-

tajul lor este că se pot folosi doar ziua. S-au făcut însă proiecte de a plasa oglinzi uriașe pe orbita spațială, care să asigure iluminatul stradal pentru anumite metropole sau să producă energie electrică pe care să o transmită pe Pământ. Transmiterea s-ar putea realiza cu laser sau prin microunde.

Se vor folosi tot mai mult centralele eoliene. Aceste centrale folosesc energia vântului. Se construiesc în primul rând în locurile unde vântul bate pe toată durata anului și în aceeași direcție.

Folosirea energiei nucleare întâmpină reticență tot mai mare din partea populației. Problema de bază este depozitarea materialelor nucleare rezultate din exploatarea centralelor. Folosirea centralelor care au la bază fuziunea nucleară pare o problemă prea îndepărtată în viitor.

Ca să nu mai vorbim de centrale bazate pe reacția dintre materie și antimaterie.

Pentru înlocuirea gazelor naturale putem folosi biogazul. Instalații există și în prezent și sunt formate din rezervoare de câțiva metri cubi, în care se aşază resturi vegetale care intră în putrefacție. În reacție se produce și gaz metan, care poate asigura necesarul de gaz al unei gospodării. După proces materialul din rezervor se poate utiliza ca îngrășământ natural. Modelul este ecologic și are viitor.

Consumul de combustibil tradițional are la bază oxidarea, proces prin care ajunge bioxid de carbon în atmosferă. Bioxidul de carbon este folosit de plante. Prin fotosinteza

plantele prelucrează bioxidul de carbon, creându-și materiale organice proprii. Dacă pe plan global producția de bioxid de carbon este mai mare decât consumul, concentrația lui în atmosferă crește. Ca urmare apare efectul de seră, adică încălzirea globală. Este deci foarte importantă folosirea centralelor care nu au la bază arderea chimică.

Pe lângă hidrocentrale, centrale nucleare, centrale eoliene, în categoria centralelor care nu au la bază arderea chimică intră și centralele geotermale. Temperatura spre centrul Pământului crește cu 1°C la fiecare 35 de metri. Până în prezent energia geotermală este folosită în primul rând ca apă geotermală, pentru încălzire. În acest caz folosim apa caldă existentă în subteran. Pentru o centrală geotermală am putea folosi două puțuri, unite în adâncime, prin care să circule forțat apa. Apa fierbinte se poate folosi într-o centrală termoelectrică.

Ca vis pentru viitor putem aminti cercetările privind utilizarea forței gravitaționale în centrale electrice. Ideea are la bază faptul că câmpul magnetic este tot o formă de manifestare a energiei. Cercetările sunt doar la început, realizările practice lipsesc.

O altă cale de a rezolva criza energetică este folosirea cât mai rațională a resurselor. Trebuie să reducem pierderile, să renunțăm la tehnologiile mari consumatoare de energie, să fabricăm mașini și utilaje cu randament ridicat. Folosind materii și tehnologii noi, se elimină o mare parte a pierderilor. Astfel, construind o locuință din materiale termoizolante și folosind energie solară, costul încălzirii poate să fie doar 20% față de o locuință tradițională.

Deocamdată prețul acestor materiale nu permite folosirea lor pe scară largă, dar, cum prețul lor scade și prețul energiei crește, se vor utiliza tot mai mult.

FRANCISC FODOR

*Diana Perian***Refugiu**

Când se lasă noaptea
peste trupul istovit
al pământului
mă refugiez în neant, sub stele
și mă simt atât de aproape
de cer
încât îi pot simți pulsul
bătaie cu bătaie.

*Felicia Ghica***Eu sunt...**

Eu sunt amarul, chinul și durerea
Și neputința ce învinge vrerea,
Sunt nemurirea celor ce-au murit
Și intriga ce umple pe cei ce-au iubit.
Sunt suferința ce apasă inimi mari,
Sunt dragostea ce biruiește inimi tari,
Sunt despărțirea oricărora iubiți,
Sunt amăgirea celor neiubiți.

*Corina Nani***Agonie 3**

M-a îmbrățișat iarăși
blestemul din mine,
în absența oglinzi
ca și cum aş fi
într-un plâns.
Bâjbâiam nepricepută
în surditatea trupului
exilat
al serilor ploioase...
și detronată de capriciul
ușor țesut din
fidelitatea măștii sale,
a rămas doar un ciob
de oglindă
ce punea capăt agoniei.

*Lăcrămioara Ghica***Aș vrea**

Singurătatea mă-nfioară,
Aș vrea să pot să râd, să cânt,
Să simt cum totul mă-nconjoară,
Să simt o apă, un pământ.
Să simt cum pasu-mi calcă-n zare,
Cum caută în nepătruns
Și cum privirea mea se înalță
Și-apoi pătrunde-n nepătruns.

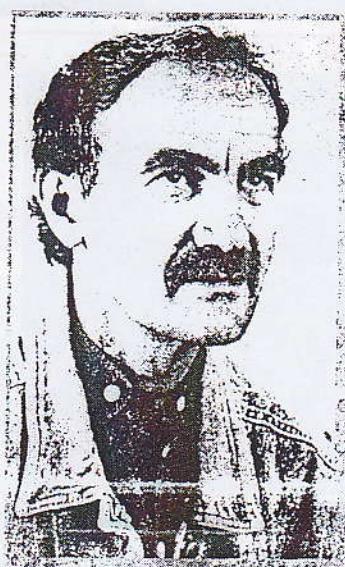
Dar sunt și steaua care strălucește
Atunci când cineva se-nrăgostește,
Sunt soarele și luna câteodată,
Și când ești trist sunt mare-nvolburată.
Mai sunt trecutul, cu întinderea lui mare
Atunci când oamenii se uită-n depărtare.
Sunt slabă luminiță a stelelor târzii
Și umbra vagă a inimii pustii.
Sunt prima stea ce-apare-n nopți târzii
Și prima care moare-n următoarea zi;
Sunt fericirea celor care se iubesc
Și SUNT, doar pentru că trăiesc.

Agonie 5

Într-un colț separat
de instinctul sălbatic,
musculitele își căutau
o moarte luminoasă.
Lunga aşteptare m-apropie
de pian...
câteva note trezite
de chicote nedumerite
se împotmölesc de
tăcerea fericită...
multă vreme în volburi de năluci,
simțeam și umbra
atrofiată de o clipă
de durere vie
ațipită în perfectă fuziune
cu această agonie...

Agonie 7

În acorduri sălbaticе
de chemări evaporate...
trup ușor arcuit, săni întăriți
într-un roziu läptos de sărutări,
solduri fremătând sub
urmele degetelor nerăbdătoare...
țășnește o notă tunătoare,
ce se succede într-o asurzitoare
simfonie a voluptății...
Totul e alb,
totul e soare, spărgându-se
într-un jet de note febrile
parcă s-ar agăța de
nevăzutul hotar al plăcerii
ce părăsea deja...
trupul ce-și recăpăta agonia
jocului excitant și crud.

Alexandru Jurcan

Căruță

Ușurință cu care
îmi bat cuie în tălpi
Indiferență cu care
dau mărgăritare porcilor
Patetismul cu care alerg
după căruță ce nu m-așteaptă.

Ținând în mâna o stea bolnavă

Curajul de a revedea camera
în care nu erai singur
curajul de a atinge obiectele
pătatea de fericirea nopților
curajul de a sta lângă
mormântul de iarbă
ținând în mâna o stea bolnavă
rănită de invazia luminii.

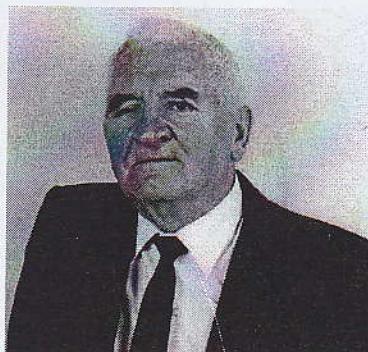
Pocnetul zorilor

Stingându-mi țigara
de fruntea paharului
te întreb:
mi-ai desenat destinul
înainte de pocnetul zorilor?
ai aruncat în mare
mesajul secret
al atingerii noastre?

Eroftei Simpliancean

* * *

În pădurea cea de fag
S-au întâlnit cu mare drag
Iepurii la un congres
Ce prezintă interes:
Oxigenu-a fost problema,
Ursul, prezentând el tema:
– Ce ne facem fără el,
Dacă omul e mișel?
Oamenii mulți poluează,
Mediul îl ignorează,
Nu vin să ne ceară-un sfat,
Oxygenul ni l-au luat!

* * *

Nevasta când m-o luat,
Şef de plasă m-o băgat.
Nevasta când m-o ales,
Mi-o dat plasa tot mai des.
Când mă vede ea prin casă
Îmi pune plasa pe masă:
– Ce faci, soțule, acum?
Ia plasa și treci la drum!

Ion Savu

Invitație în munți (II)

De la mănăstirea Râmet am mai urcat un drum anevoios de 4-5 km până am găsit un loc de campare, imediat în vecinătatea cheilor. După montarea corturilor, am pregătit la ceaun o supă gustoasă, mici la grătar și am băut un vin din podgoria lui Ghiță Chircheș, cu aromă de tămâioasă.

Am adormit destul de târziu, cum se întâmplă deseori în munți, dar ne-am trezit cu noaptea în cap, pentru că în aceeași zi urma să ne întoarcem acasă.

Cum spuneam, mănăstirea și Cheile Râmetului au fost principalele obiective ale excursiei noastre.

Râmetul este un affluent (pe dreapta) al Mureșului și izvoarăște în partea nord-vestică a Munților Trascău. De-a lungul său, toponimul se schimbă frecvent, aproape de la o localitate la alta: Valea Poienii, Valea Barnii, Valea Mogoțului, Valea Mănăstirii, Geoagiu, Strenișul sau Teiușul. Puține râuri din țară beneficiază de atâtdea denumiri! Având în vedere rezonanța geografică și istorică, personal, cred că denumirea de Râmet este cea mai potrivită.

În cadrul complexului de chei din bazinul Râmetului, cheile cu același nume ocupă o poziție de referință, atât prin dezvoltarea pe verticală (150-200 m) și pe orizontală (peste 2 km), cât și prin complexitatea genetică și evolutivă.

Sunt situate în bazinul mijlociu al râului, în aval de localitatea Cheia, acolo unde apele învolburate atacă frontal baza calcaroasă, reușind să-și croiască un drum mai scurt spre colectorul direct, Mureșul.

Am parcurs cu dificultăți cea mai mare parte a acestora (Feri, la un moment dat, a renunțat, din cauza unei răni superficiale la mîna dreaptă) și numai criza de timp ne-a făcut să renunțăm la ultima parte din traseu.

Nu numai abrupturile ne-au încântat ochiul. Fizionomia suprafețelor inclinate, populate cu guri de peșteri, nișe, arcade, tururi, lapițuri, cornișe sau poliți, structurile se constituie în tot atâtea prilejuri de încântare. Dupa cum grohotișurile, acest exod al pietrei către vale, această metaforă a perenității, îndeamnă gândul spre explorarea consecințelor devenirii tuturor formelor.

Portalul din Cheile Râmetului trimite gândul privitorului spre fantastica lume a peșterilor.

Să nu mai vorbim de apa bolborosind în marmite sau însuflețind cascade de vegetație pornită să cicatriceze răni, sau de păsări despre care Feri Fodor ne spunea că numai aici, în bastioanele stânoase, își duc veacul.

Am plecat obosit, nu înainte de a ne lua rămas bun de la oamenii mănăstirii și de a ne aproviziona cu apă de la izvorul sfânt al acesteia. Am trecut prin Aiud și Turda, cu scurte opriri la obiective de interes turistic, am contemplat măreția Cheilor Turzii și ne-am avântat spre casă prin defileul Arieșului, care și el are măreția râului cu rezonanță istorică.

Ca organizator, îmi propusesem să văd Abrudul și Tebea, dar în cele din urmă am renunțat, pentru a le oferi însoțitorilor mei întâlnirea cu Avram Iancu la Vidra de Sus și cu tulburătoarele sate de pe Valea Arieșului: Vadul Moților, Albac, Cârda, Arieșeni, Vîrtop.

Cu peripeții pe care nu le mai amintesc, dar și cu oameni și locuri formidabile, am ajuns mult după miezul nopții în Cenadul nostru cel de toate zilele, revenind la grilele zilnice cu bucuria omului care și-a văzut cu ochii un vis: Râmet.

Publicația noastră „trăiește” prin contribuția următorilor iubitori ai Cenadului: Crăciun Nicolae - primar, Ștefanovici Vasa - viceprimar, Radu Ioan - secretar, Cornut Gheorghe, Sivacichi Dimitrie, Isac Marius, Fodor Francisc, Velcioiu Petru, Saraficean Vasile, Târziu Vasile, Râncioiu Teodor, Ivașcu Gheorghe - consilieri

**Apariția publicației este sponsorizată de
Consiliul Local Cenad**

Potrivit articolului 106 din Codul penal, responsabilitatea juridică pentru continutul articolului apartine autorului.
De asemenea, în cazul informațiilor furnizate de agentii de presă și al personalităților citate, responsabilitatea juridică le apartine.

**PUBLICAȚIE EDITATĂ SUB EGIDA SOCIETĂȚII CULTURALE
„BANATUL” TIMIȘOARA, FILIALA CENAD**

COLEGIUL DE REDACȚIE: GHEORGHE ANUICHI, GHEORGHE DORAN,
FRANCIS FODOR, DANIEL GROZA, IOAN RADU, ION SAVU
COLABORATORI PERMANENȚI: LĂCRĂMIOARA GHICA,
CORINA NANI, DIANA PERIAN

Adresa redacției: Cenad, nr. 709 A; telefon: (0256) 37 48 78

Tehnoredactare: Dorin Davideanu

Tiparul executat la

TIPOGRAFIA MARINEASA

Timișoara, str. Mureș nr. 34

Tel. 0256.272.379, 0744.205.818

E-mail: gabu@mail.dnitm.ro